

ERIC-EMMANUEL
SCHMITT

Oscar și Tanti Roz

Traducere din franceză de
MARIEVA IONESCU

HUMANITAS
fiction

Pentru Danielle Darrieux

Dragă Doamne-Doamne,

Pe mine mă cheamă Oscar, am zece ani, am dat foc pisicii, câinelui și casei (cred că am pârlit și peștișorii din acvariu), și-abia acum îți scriu prima dată pentru că am tot fost ocupat cu lecțiile.

Da' să știi: nu pot să sufăr să scriu. Numai dacă mă obligă cineva. Scrisul înseamnă brizbizuri, floricele, zâmbete etc., o minciună frumoasă și nimic mai mult. O chestie pentru oameni mari.

Dovada? Uite, să luăm începutul scrisorii ăsteia: „Pe mine mă cheamă Oscar, am zece ani, am dat foc pisicii, câinelui și casei (cred că am pârlit și peștișorii din acvariu), și-abia acum îți scriu prima dată

pentru că am tot fost ocupat cu lecțiile“. Aș fi putut foarte bine să spun: „Mi se zice Bilă, arăt cam de șapte ani, casa mea e la spital, pentru că am cancer, și n-am vorbit niciodată cu tine pentru că nici măcar nu cred că exiști“.

Da' dacă scriu așa nu dă bine, n-o să-ți pese de mine. Și eu am nevoie să-ți pese.

Ba chiar mi-ar prinde bine să ai un pic de timp să-mi faci vreo două-trei servicii.

Să-ți explic.

La spital e super, mulți oameni mari amabili, care vorbesc tare, multe jucării și multe tanti roz care au răbdare să se joace cu noi, plus prietenii mei Jumară, Einstein sau Popcorn, pe scurt, pentru bolnavii simpatici, spitalul e a-ntâia.

Dar eu nu mai sunt simpatic. De când cu transplantul de măduvă, simt eu că nu mai sunt simpatic. Dimineața, când mă consultă, doctorului Düsseldorf nu-i mai e drag de mine, îl dezamăgesc. Mă privește

fără să scoată o vorbă, ca și cum aș fi greșit cu ceva. Și totuși m-am purtat bine la operație; am fost cuminte, i-am lăsat să mă adoarmă, am suportat durerea fără să plâng, am luat toate medicamentele. În unele zile, îmi vine să-i zic vreo câteva, să-i spun că poate el, doctorul Düsseldorf, cu sprâncenele lui negre, a fost cel care a ratat operația. Dar arată atât de amărât, că nici nu-mi mai ies vorbele pe gură. Cu cât doctorul Düsseldorf stă mai mult cu fața aia morcovită și tace, cu atât mă simt mai vinovat. Mi-am dat seama că am devenit un bolnav rău, un bolnav din cauza căruia nu mai crezi că medicina e ceva extraordinar.

Gândirea de doctor e contagioasă. Acum tot etajul, infirmierele, medicii stagiași și femeile de serviciu se uită la mine la fel ca el. Când eu sunt vesel, ei par triști; când fac o glumă, mai mult se căznesc să râdă. E drept, nici glumele nu mai sunt ce-au fost odată.

Numai Tanti Roz nu s-a schimbat. Oricum, mi se pare că e prea bătrână ca să se mai schimbe. Și-apoi, e prea Tanti Roz. Pe Tanti Roz, Doamne-Doamne, n-are rost să ți-o mai prezint, e o prietenă de-a ta, de vreme ce ea mi-a zis să-ți scriu. Problema e că doar eu îi spun Tanti Roz. Așa că trebuie să faci un pic de efort să-ți dai seama despre cine vorbesc. Le știi pe tanti alea îmbrăcate în roz, care nu lucrează aici, dar vin să stea cu copiii bolnavi, e cea mai bătrână dintre ele.

— Tu câți ani ai, Tanti Roz ?

— Poți cumva să reții numere de treisprezece cifre, Oscar drăguțule ?

— Pe buneee ?

— Da. Dar în nici un caz nu trebuie să afle cineva de-aici câți ani am, altfel o să mă dea afară și n-o să ne mai vedem.

— De ce ?

— Pentru că mă aflu aici clandestin. Există o limită de vârstă ca să fii tanti roz. Și eu am depășit-o cu mult.

— Ești expirată ?

— Da.

— Ca un iaurt ?

— Șșt !

— Bine ! N-o să te dau de gol.

A fost a naibii de curajoasă să-mi dezvăluie secretul ăsta. Dar a dat exact peste cine trebuia. N-o să scot o vorbuliță, chiar dacă mi se pare incredibil că nimeni nu și-a dat seama până acum, cu toate ridurile alea ca niște raze de soare pe care le are în jurul ochilor.

În altă zi am mai aflat un secret de-al ei, care o să te ajute cu siguranță, Doamne-Doamne, s-o identifici. Cum ne plimbam prin grădina spitalului, a călcat pe-un caca de câine.

— Rahat !

— Tanti Roz, ce urât vorbești !

— Ei, na, mă puștiulică, ia scutește-mă un pic, vorbesc cum vreau!

— Tanti Roooz!

— Și mișcă-ți fundul. Suntem la plimbare, nu la o cursă de melci.

Când ne-am așezat pe o bancă să mâncăm o acadea, am întrebat-o:

— Da' cum de vorbești așa de urât?

— Deformație profesională, micul meu Oscar. În meseria mea, aș fi fost terminată dacă aș fi vorbit prea distins.

— Și ce meserie aveai?

— N-o să mă crezi...

— Ba da, jur c-o să te cred.

— Luptătoare.

— Nu te cred!

— Luptătoare! Lumea mă poreclise Bătăușa din Languedoc.

De-atunci, când mă vede amărât și e sigură că nu ne-aude nimeni, Tanti Roz îmi povestește despre marile ei turnee: Bătăușa din Languedoc contra Măcelăresei din

Limousin, cum s-a chinuit timp de douăzeci de ani s-o învingă pe Sinclair Diabolica, o olandeză care avea obuze în loc de sâni, și mai ales cum s-a luptat la Campionatul Mondial cu Ulla-Ulla, supranumită Cățeaua din Büchenwald, pe care n-o învinsese nimeni până atunci, nici măcar Craci de Fier, idolul lui Tanti Roz când era luptătoare. Luptele astea ale ei mă fac să visez, pentru că mi-o imaginez pe prietena mea în ring așa cum arată acum, o bătrânică îmbrăcată în roz, cam împleticită, caftind niște zgrițuroaice în costume de luptă. Parc-aș fi eu. Devin cel mai puternic. Mă răzbun.

Păi dacă nici cu toate indiciile astea, Tanti Roz sau Bătăușa din Languedoc, nu te prinzi, Doamne-Doamne, cine e Tanti Roz, ar trebui să-ți dai demisia din funcția de Doamne-Doamne și să te pensionezi. Am fost suficient de clar ?

Dar să revenim la oile noastre.

Pe scurt, transplantul meu a dezamăgit multă lume de pe-aici. Și chimioterapia la fel, dar asta era mai puțin grav, pentru că-și puneau speranța în transplant. Acum, am impresia că doctorii nu mai știu ce soluție să mai scornească, și chiar că le provoc milă. Doctorul Düsseldorf, care mamei i se pare atât de chipeș, deși eu îl găsesc cam în sprâncenat, are o mutră așa de bosumflată, de zici că-i Moș Crăciun care-a rămas fără cadouri în sac.

Atmosfera e din ce în ce mai urâtă. I-am zis asta și lui Jumară, prietenul meu. De fapt, nu-l cheamă Jumară, ci Yves, dar noi l-am poreclit Jumară; i se potrivește mult mai bine, fiindcă e aici pentru că are arsuri grave.

— Jumară, am impresia că doctorii nu mă mai iubesc, îi deprim.

— Ce vorbești, Bilă? Doctorii ăștia nu obolesc niciodată. Au întotdeauna o gră-

madă de idei de operații pe care pot să ți le facă. Mie mi-au promis cel puțin șase.

— Poate că le dai tu idei.

— Trebuie să ai încredere.

— Da' de ce nu-mi spun pur și simplu că o să mor?

La faza asta, Jumară a reacționat ca toată lumea din spital: s-a făcut că plouă. Dacă pronunți cuvântul „moarte“ într-un spital, nimeni nu aude. E sigur că se lasă tăcerea și-apoi se schimbă subiectul. Am făcut testul cu toată lumea. În afară de Tanti Roz.

Așa că în dimineața aia, am vrut să văd dacă și ea surzește brusc.

— Tanti Roz, mi se pare că nimeni nu vrea să-mi spună că o să mor.

Se uită la mine. Oare o să reacționeze ca și ceilalți? Te rog, Bătăușo din Languedoc, nu face pe surda!

— De ce vrei să ți-o mai spună cineva, dacă știi deja, Oscar?

Așa deci, a auzit!